

Sosiaalihuollon kehittämishjelma ja rakenteellinen sosiaalityö

**Kuntaliitto: Maakunnallistuvan
aikuissosiaalityön verkosto
15.1.2021**

Heidi Muurinen & Eeva Liukko

Sosiaalihuollon kehittämisohjelma

- Tulevaisuuden sote-keskus –ohjelman tavoitteena on laadukkaiden sosiaalihuollon palveluiden kehittäminen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon vahva kumppanuus
- Sosiaalihuollon kehittämisohjelma on osa Tulevaisuuden sote-keskus –ohjelmaa
- THL tarjoaa sosiaalihuollon kehittämiselle asiantuntijatukea hankkeiden alueellisten tarpeiden mukaan.
- Kansallista hanketukea tarjotaan kolmeen teemakokonaisuuteen:
 1. Monialainen yhteistyö ja vaikuttava sosiaalihuolto
 2. Sosiaalihuollon menetelmällinen kehittäminen
 3. **Rakenteellinen sosiaalityö**

Tausta

- Rakenteellinen sosiaalityö on kunnan lakisääteinen tehtävä (sosiaalihuoltolaki 1301/2014 7 §), mutta sitä on toteutettu kuntakohtaisesti ja vaihtelevin tavoin. Paikoin toteutus on ollut puutteellista.
- Epäselvä tilanne on vaikeuttanut rakenteellisen sosiaalityön kansallista kehittämistä sekä tiedon tuottamista ja systemaattista hyödyntämistä.
- Jotta rakenteellisen sosiaalityön toimintaedellytyksiä voidaan vahvistaa, tarvitaan yhteistä ymmärrystä siitä, mitä rakenteellisella sosiaalityöllä tarkoitetaan, miten sitä tehdään ja miten siinä tuotettua tietoa hyödynnetään.
- Yhdessä sovitut jäsentämisen tavat ovat edellytys sille, että rakenteellinen sosiaalityö voidaan liittää osaksi sosiaali- ja terveydenhuollon tiedon tuottamisen tietojärjestelmiä ja tietorakenteita.

Lähtötilanne syyskuussa 2020 (1/2)

- Neljällä hankealueella rakenteellisen sosiaalityön malli tai malleja on käytössä koko maakunnan alueella.
- Yhdeksällä hankealueella ei ole lainkaan käytössä rakenteellisen sosiaalityön toimintamalleja.
- Kymmenellä hankealueella tilanne vaihtelee siten, että rakenteellisen sosiaalityön malleja on käytössä joillakin alueen kunnista tai yhteistoiminta-alueista:
 - osalla alueista malleja on käytössä vain harvakseltaan (noin 8 - 33 % alueista) ja
 - osalla taas hieman kattavammin (40 -59 % alueista).

Lähtötilanne syyskuussa 2020 (2/2)

- Nimetyt rakenteellisen sosiaalityön toimintamallit vaihtelevat:
 - Sosiaalinen raportointi – 6 aluetta
 - Hyvinvointikertomus – 2 aluetta
 - Sosiaaliasiamiestoiminta – 2 aluetta
 - Rakenteellisen sosiaalityön työryhmä
 - Sosiaalityön edustus kuntien HYTE-ryhmässä
 - Asiakasraati
 - SPro-ilmoitusten käyttö (SHL 48§)
 - asiakaskyselyt, tilastot ja laadulliset mittarit
- Osin vastauksista yhteisösosiaalityön tai asiakastyön toimintakäytännöt palvelujärjestelmässä on mainittu rakenteellisenä sosiaalityönä tai niihin kytkeytyvää rakenteellisen sosiaalityön toimintamallia ei ole vastauksessa täsmennetty:
 - Systeeminen lastensuojelu – 3 aluetta
 - aikuissosiaalityön jalkautuminen leipäjonoihin
 - yhteisösovittelun malli kotouttamistyön palveluissa
 - Koti kaikille 2030
 - Nopean toiminnan sossut
 - Työkykyselvitys
 - Kuraattorien yhteisöllinen oppilashuolto
 - Hyvinvointiympyrä
- Kolmessa vastauksessa käytössä olevia toimintamalleja ei ole nimetty.

1. Rakenteellisen sosiaalityön määrittely ja nykytilan kartoitus

a) Rakenteellisen sosiaalityön teoreettis-metodologinen selvitys

Selvityksessä kartoitetaan rakenteellisen sosiaalityön teoreettinen ja metodologinen perusta suomalaisen ja kansainvälisen tutkimuskirjallisuuden tuella.

Ajankohta: tammikuu–maaliskuu 2021

b) Rakenteellisen sosiaalityön nykytilan selvitys

Selvityksessä kartoitetaan Suomessa käytetyt rakenteellisen sosiaalityön menetelmät ja toimintamuodot sekä muodostetaan yleiskuva rakenteellisen sosiaalityön nykytilasta Suomessa.

Ajankohta: maaliskuu–syyskuu 2021

2. Tietojärjestelmiin ja tiedon keruuseen liittyvä selvitys

- a) Rakenteellisen sosiaalityön mahdollistavien tietojärjestelmien ja sovellusten kartoitus
Selvityksessä kartoitetaan, millaisia tietojärjestelmiä, sovelluksia ja tiedonkeruumenetelmiä hyödynnetään ja voidaan hyödyntää rakenteellisessa sosiaalityössä tulevilla hyvinvointialueilla ja tiedolla johtamisessa.
Ajankohta: syyskuu 2021–toukokuu 2022
- b) Oikeudellinen ja lainsäädännöllinen selvitys
Selvitetään tiedon kokoamiseen ja käyttöön liittyvät oikeudelliset ja lainsäädännölliset mahdollisuudet ja esteet Suomen ja EU:n lainsäädännössä.
Ajankohta: syyskuu 2021–joulukuu 2022
- c) Ehdotus rakenteellisen sosiaalityön tiedontuotannosta ja tiedon hyödyntämisestä
Tuotetaan alustava ehdotus rakenteellisen sosiaalityön näkökulman lisäämisestä järjestämisen tietomalliin, KUVA-mittareihin ja THL:n asiantuntija-arvioihin.
Ajankohta: vuosi 2022

3. Työpajat: Rakenteellinen sosiaalityö tulevaisuuden sotessa

a) Työpaja I: Rakenteellisen sosiaalityön käsitteellinen ja toiminnallinen määrittely

- Määritellään alueellisten toimijoiden kanssa selvityksen pohjalta rakenteellinen sosiaalityö käsitteellisesti ja sisällöllisesti, muun muassa
 - 1) Mitä on rakenteellinen sosiaalityö?
 - 2) Mitkä ovat rakenteellisen sosiaalityön tavoitteet?
 - 3) Mitä tietotarpeita rakenteelliseen sosiaalityöhön kohdistetaan?
 - 4) Mitä rakenteellisen sosiaalityön menetelmällisyys tarkoittaa?
 - 5) Miten rakenteellisen sosiaalityön tietoa hyödynnetään?
- Ajankohta: elokuu–marraskuu 2021

b) Työpaja II: Rakenteellinen sosiaalityö, HYTE-toiminta ja tiedolla johtaminen

- Selvitetään, miten rakenteellisen sosiaalityön sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintoja voidaan sovittaa yhteen ja miten ne voivat yhdessä tuottaa vaikuttavaa tietoa päätöksentekoon (tiedolla johtamisen tuki).
- Ajankohta: marraskuu 2021–maaliskuu 2022

Ota yhteyttä

Yhteydenotot: [etunimi.sukunimi\(at\)thl.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)thl.fi)

Yleiset palautteet ja tiedustelut: [tulevaisuudensote\(at\)thl.fi](mailto:tulevaisuudensote(at)thl.fi)

Heidi Muurinen
kehittämispäällikkö

Pekka Karjalainen
erityisasiantuntija

Minna Kivipelto
tutkimuspäällikkö

Eeva Liukko
erityisasiantuntija

Lue lisää

soteuudistus.fi

thl.fi/sote-uudistus

» Tulevaisuuden sosiaali-
ja terveyskeskus

Seuraa aihetta somessa
#sote #tulevaisuudensote

